Lieta Nr. 11380027117

S P R I E D U

Latvijas Republikas vārdā

Talsos, 2017.gada 5.decembrī
Talsu rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Ainars Feldmanis,
ar sekretāri Sanitu Zaļo,
piedaloties prokurorei Ingunai Blumbergai,
zvērinātiem advokātiem Jurim Močuļskim un Sandrai Slejai,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā

/pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts pēc Krimināllikuma 125.panta pirmās daļas.

A p r a k s t

/pers. A/ nodarīja tīšu smagu miesas bojājumu, kas bīstams dzīvībai šādos apstākļos:

2017.gada 9.jūlijā ap plkst. 05:30 **/pers. A/**, būdams alkohola un narkotisko vielu ietekmē, pēc Rojas novada pašvaldības organizētā publiskā pasākuma "Zvejnieksvētki Rojā" Rojas novada Rojā, pa Jūras ielu vadīja /pers. B/ piederošo automašīnu – kabrioletu "Chrysler Stratus", ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/, apstājās pie ielas malā novietotās automašīnas "Audi A 6", pie kuras stāvēja jauniešu bariņš. Būdams agresīvi noskaņots, viņš izkāpa no automašīnas ar beisbola nūju rokās, to vicinot, draudēja iesist ar beisbola nūju jauniešiem, vienā brīdī nolika nūju automašīnā un izaicināja kauties no jauniešu bariņa kādu /pers. C/, ar kuru viņam it kā iepriekš bijis konflikts. Lai novērstu iespējamo vardarbību, pie viņa vērsās /pers. D/, kurš sarunu veidā centās /pers. A/ nomierināt un nepieļaut konflikta turpinājumu kautiņa veidā. Neņemot to vērā, /pers. A/ iesita /pers. C/ ar roku pa sejas kreiso pusi, pēc kā vīrietis nokrita uz asfalta. Tad viņš vēlreiz no automašīnas paņēma beisbola nūju, devās jauniešu virzienā, turpināja vicināties un draudēt iesist ar to, līdz /pers. E/ viņam atņēma beisbola nūju.

Pēc tam /pers. A/ iekāpa automašīnā – kabrioletā "Chrysler Stratus", piedarbināja automašīnu un sāka braukt pa Jūras ielu Rojas centra virzienā. Pabraucot nelielu gabaliņu uz priekšu, viņš apstājās, tad straujā atpakaļgaitā vadīja automašīnu atpakaļ pa Jūras ielu, mērķējot uz cilvēkiem, kuri tajā brīdī atradās uz ceļa, ar nolūku pabaidīt viņus. Pēc /pers. A/ veiktā manevra ar automašīnu, novērtējot viņa rīcības bīstamo raksturu, lai izvairītos no notriekšanas, jaunieši skrēja meža virzienā, apstājoties un paliekot gan uz ceļa nomales, gan pļavā pie meža. Vēlreiz pabraucot uz priekšu pa Jūras ielu Rojas virzienā, viņš veikala stāvlaukumā apgrieza automašīnu pretējā braukšanas virzienā, un, uzsākot strauji braukt, uz ko norādīja automašīnas dzinēja agresīvā rūkoņa, vadīja automašīnu pa Jūras ielu Kolkas virzienā, tālāk braucot pa pretējo – kreiso ceļa pusi, kur uz ceļa nomales atradās jauniešu bariņš. Turpinot automašīnas vadīšanu pa kreiso ceļa pusi, viņš, dusmu un aizvainojuma vadīts, nolūkā izdarīt prettiesisku kaitējumu citas personas veselībai, izmantojot automašīnu kā nozieguma izdarīšanas rīku miesas bojājumu nodarīšanai, tīši, mērķtiecīgi virzīja automašīnu uz ceļa nomali, kur tajā brīdī atradās cilvēki, tad, palielinot braukšanas ātrumu, nobrauca no ceļa braucamās daļas, un, nebremzējot uzbrauca ar automašīnu /pers. D/, kurš stāvēja ceļa nomalē, tīši notriecot viņu ar automašīnas priekšējo daļu un trieciena rezultātā uzmetot gaisā. Pēc notikušā /pers. A/, neapstājoties turpināja kustību ar automašīnu pa zāli, tad atgriezās uz braucamās daļas, un, neapstājoties, aizbrauca Kolkas virzienā.

Ar šīm darbībām nodarīja cietušajam /pers. D/ smagus dzīvībai bīstamus miesas bojājumus – politraumu:

- ādas nobrāzumus un brūces krūškurvja rajonā labā pusē;
- krūšu kurvja sasitumu ar brīvu gaisa un asins ieplūšanu labā pleirālā telpā;
- vēdera dobuma sasitumu ar brīvu asins ieplūšanu vēdera dobumā un hematomām ap vēdera un iegurņa dobuma orgāniem;
- mugurkaula 1. krusta skriemeļa lūzumu;
- labās puses kaunuma kaula abu zaru lūzumu;
- labā lielā lielakaula un mazā lielakaula proksimālā gala lūzumus;
- kreisā lielā lielakaula un kreisā mazā lielakaula lūzumus ar labās puses kāju nervu bojājumu.

Tādējādi /pers. A/izdarīja Krimināllikuma 125.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Cietušais/pers. D/ pirmstiesas procesā pieteica kompensāciju par mantisko zaudējumu 1818,76 EUR. Tiesas sēdē cietušā pārstāve zvērināta advokāte Sandra Sleja pieteica un uzturēja kompensāciju par mantisko zaudējumu 3462,66 EUR, kompensāciju par fiziskajām ciešanām 14 370 EUR un kompensāciju par morālo aizskārumu 10 000 EUR.

Lietā iesniegts Juridiskās palīdzības administrācijas paziņojums par kaitējuma kompensācijas izmaksu /pers. D/ 630 EUR apmērā. Tiesas sēdē prokurore lūdza piedzīt šo kompensāciju no /pers. A/ valsts labā.

M o t ī v u

Tiesas izmeklēšanā apsūdzētais /pers. A/ savu vainu iepriekš minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā apsūdzībā norādītajos apstākļos atzina pilnīgi un pilnīgi atzina arī cietušā pieteiktās kaitējuma kompensācijas. Tiesa apsūdzētajam izskaidroja pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas būtību un procesuālās sekas un apsūdzētais piekrita neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā. Arī prokurors, cietušā pārstāve un apsūdzētā aizstāvis piekrita neizdarīt pierādījumu pārbaudi.

Tiesa atzīst, ka lietā esošie materiāli ir pilnīgi un pietiekoši, lai izlemtu par apsūdzētā vainu un sodu. Pēc lietas materiālu pārbaudes tiesai nav šaubu par apsūdzētā vainu. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu tiesa nolēma pierādījumu pārbaudi neizdarīt. Līdz ar to saskaņā ar šī likuma 527.panta trešās daļas nosacījumiem pierādījumu analīze un to uzskaitījums nav nepieciešams.

Nosakot sodu apsūdzētajam tiesa ņem vērā soda mērķi un soda noteikšanas vispārīgos principus. Saskaņā ar Krimināllikuma 35.pantu sods ir piespiedu līdzeklis, ko personai, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, šā likuma ietvaros valsts vārdā piesprež tiesa un soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, panākt, lai

notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu sodu nosaka tādā apmērā, kādu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredz šā likuma sevišķās daļas attiecīgā panta sankcija. Nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību, nosakot soda mēru, ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu apsūdzētais ir izdarījis smagu noziegumu. No lietas materiāliem izriet, ka apsūdzētais apzināti uzbraucis cietušajam, un cilvēka notriekšana ar automašīnu lielā ātrumā izslēdz jebkādas šauba par to, ka viņš apzinājies, ka nodara cietušajam smagus miesas bojājumus un vēlējies šādas sekas. Līdz ar to noziedzīgais nodarījums izdarīts ar tiešu nodomu.

Vērtējot apsūdzētā personību, tiesa ņem vērā to, ka viņš iepriekš vienu reizi krimināli sodīts, sodāmība dzēsta (lietas 1.sēj. 52.-53.lp.), noziedzīgā nodarījuma dienā saukts pie administratīvās atbildības par neatļautām darbībām ar narkotiskām vielām. Iepriekšējā darba vieta SIA "Vega Baltika" (lietas 1.sēj. 67.-74.lp.). Tiesas sēdē /pers. A/ nožēloja izdarīto un paskaidroja, ka paralēli darbam SIA "Vega Baltika" viņš strādājis arī Vācijā, tur uzturējies nepilnu mēnesi, nodarbojies ar būvtehnikas pirkšanu un pārdošanu, Spānijā viņš ir reģistrējis uzņēmumu, tur bijis notiesāts par nepatiesu datu sniegšanu ienākumu deklarācijā. Pirms apcietinājuma viņa vidējie mēneša ienākumi bija 900 – 1000 EUR. Daļu kompensācijas cietušajam viņa uzdevumā pārskaitījis draugs /pers. B/. Vairāk nav varējis cietušajam pārskaitīt, jo ir pilnīgi viens, zaudējis vecākus. Viņš ir neprecējies, bez apgādājamiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu /pers. A/ atbildību mīkstinoši apstākļi ir vaļsirdīga atzīšanās un izdarītā nožēlošana, kā arī daļēja labprātīga kaitējuma kompensācijas atlīdzināšana cietušajam. Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktu atbildību pastiprinošs apstāklis ir noziedzīgā nodarījuma izdarīšana narkotisko vielu un alkohola ietekmē.

Krimināltiesību aizsargājošās funkcija ir vērsta uz to, lai kategoriski nepieļautu kaitējuma nodarīšanu sabiedrības nozīmīgākajām interesēm. Cilvēka veselība un dzīvība ir sabiedrības pamatvērtība, un tādēļ par tās tīšu un būtisku apdraudējumu (Krimināllikuma 125.pants) likumā ir paredzēts tikai viens pamatsoda veids – brīvības atņemšana.

Nosacīts sods ir krimināltiesiskās represijas mīkstināšana, kas izpaužas soda mērķa sasniegšanā, to reāli neizpildot. Novērtējusi noziedzīgā nodarījuma raksturu, motīvus un sekas, kā arī apsūdzētā attieksmi, tiesa secina, ka šajā gadījumā nosacīts sods nevar nodrošināt soda mērķa sasniegšanu.

Kaut arī /pers. A/ izvirzīta apsūdzība par tīša smaga miesas bojājuma nodarīšanu bez kvalificējošiem apstākļiem, no lietas materiāliem secināms, ka faktiski apsūdzētais ar savu rīcību bez cietušā ir apdraudējis arī citas personas.

Uz ceļa nomales stāvoša cietušā notriekšana, šim nolūkam mērķtiecīgi braucot pa pretējo ceļa pusi, nobraucot no ceļa un pirms sadursmes palielinot ātrumu, nepārprotami norāda uz to, ka apsūdzētais vēlējies radīt maksimāli iespējamo kaitējumu, izmantojot automašīnu kā rīku miesas bojājumu nodarīšanai.

Šādas darbības pilnība atbilst lietā esošajām ziņām par apsūdzētā rīcības motīviem – viņš dusmu un aizvainojuma vadīts spontāni reaģējis uz to, ka vairāki jaunieši pārtraukuši viņa izraisīto kautiņu. Turklāt pēc cilvēka notriekšanas apsūdzētais aizbraucis no notikuma vietas.

Minētais norāda uz to, ka apsūdzētā rīcības izvēlē dominē viņa personiskās ambīcijas, automātiski aizstāvot sevi no alkohola un narkotisko vielu ietekmē iedomāta aizskāruma un nevērtējot, vai viņa intereses vispār ir bijušas aizskartas.

Šāda attieksme kopsakarā ar apsūdzētā rīcību un tās sekām liecina par apsūdzētā nevēlēšanos kontrolēt sevi, un norāda uz viņa sabiedrisko bīstamību.

Citu vainošana par paša izraisīta kautiņa sekām pati par sevi ir vērtējama kā atklāta vispārpieņemto uzvedības normu ignorēšana. Arī apsūdzētā pirmstiesas izmeklēšanā sniegtā liecība un paskaidrojumi tiesas sēdē norāda uz to, ka viņš savu rīcību vērtē galvenokārt no personīgā izdevīguma viedokļa.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka apsūdzētajam piemērojams Krimināllikuma 125.panta pirmās daļas sankcijā paredzētais sods – brīvības atņemšana.

Ņemot vērā nodarījuma raksturu, kā arī apsūdzētā personību un attieksmi pret savu rīcību, viņam piemērojams arī minētajā sankcijā paredzētais fakultatīvais papildsods – probācijas uzraudzība.

Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā apsūdzētā atbildību mīkstinošus apstākļus un atbildību pastiprinošu apstākli, kā arī to, ka viņš ir sekmējis krimināltiesisko attiecību noregulējumu – izmantojot Kriminālprocesa likuma 21.panta otrās daļas 1.punktā noteiktās tiesības uz sadarbību, ir izvēlējies vienkāršāku procesa veidu – piekritis lietu iztiesāt bez pierādījumu pārbaudes.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu soda izciešanas termiņā /pers. A/ ieskaitāms aizturēšanas un apcietinājuma laiks no 2017.gada 9.jūlija līdz 2017.gada 5.decembrim.

Vērtējot cietušā pieteiktās kaitējuma kompensācijas, tiesa ņem vērā sekojošo.

Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu ir radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu. Šī panta otrajā daļā ir noteikts, ka kompensācija ir krimināltiesisko attiecību noregulējuma elements, ko apsūdzētais samaksā brīvprātīgi vai uz tiesas nolēmuma pamats. Kriminālprocesa likuma 351.panta 4^1.daļā ir noteikts, ka kompensācijas pieteikumu izskata neatkarīgi no cietušā klātbūtnes.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 352.panta pirmo daļu kritēriji mantiskās un morālās kompensācijas noteikšanai ir:

- radīto mantisko zaudējumu apmērs;
- noziedzīgā nodarījuma smagums un izdarīšanas raksturs;
- nodarītās fiziskās ciešanas, paliekoši sakropļojumi un darbspēju zudums;
- morālā aizskāruma dziļums un publiskums;
- psihiskas traumas.

Šī panta ceturtajā daļā ir noteikts, ka kaitējuma nodarītājs var labprātīgi piekrist cietušā noteiktajam kompensācijas apmēram, vai viņi var to noteikt, savstarpēji vienojoties.

Arī Civilprocesa likuma 193.panta piektajā daļā ir noteikts, ka, ja atbildētājs pilnībā atzinis prasību, sprieduma motīvu daļā iekļauj tikai norādi uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem tiesa vadījusies.

Tā kā apsūdzētā vaina ir pierādīta, un viņš pilnīgi ir atzinis mantiskā kaitējuma kompensāciju, atbilstoši iepriekš minēto normu noteikumiem, tiesai nav pamata apšaubīt cietušā norādītās summas – 4162,66 EUR – pamatotību. Ārstēšanās izdevumu summu 1795,54 EUR apstiprina lietā esošie rēķini, čeki un maksājumu dokumenti (lietas 2.sēj. 51.-64., 139.-164.lp.), cietušā negūto ienākumu summu 2367,12 EUR apstiprina izziņa par darba algu, nesaņemtās algas aprēķins un darba devēja apliecinājums (lietas 2.sēj. 165.-167.lp.), aprēķins (lietas 2.sēj. 138.lp.) apstiprina, ka cietušais no /pers. B/ saņēmis 700 EUR. Līdz ar to ir likumīgs pamats piedzīt no apsūdzētā par labu cietušajam kompensāciju par mantisko

zaudējumu **3462,66 EUR.**

Apsūdzētais pilnībā atzina arī cietušā pieteikto kompensāciju par fiziskajām ciešanām **14 370 EUR** un kompensāciju par morālo aizskārumu **10 000 EUR**, un tiesa atzīst, ka tās ir pamatotas un apmierināmas.

Atbilstoši cietušajam radīto traumu raksturam un smagumam, viņa ārstēšanas process objektīvi ir saistīts ar stiprām sāpēm un ilgstošām fiziskām ciešanām. To apstiprina arī lietā esošās ziņas par ārstēšanās procesu, no kurām izriet, ka cietušais pārcietis divas operācijas. Cietušais, būdams 33 gadus jauns vīrietis ar aktīvu dzīvesveidu, pastāvīgu darbavietu un ienākumiem, ir zaudējis kustību spējas, joprojām nevar patstāvīgi pārvietoties un nav zināms, kad viņš varēs pilnvērtīgi atgriezties līdzšinējā dzīvē. Šādas negatīvas izmaiņas neizbēgami izraisa smagus un dziļus morālus pārdzīvojumus un psihiskas ciešanas. Turklāt cietušais pats nekādā mērā nav veicinājis vardarbību, bet tieši pretēji – centies novērst kautiņu. Tādēļ cietušā aizskārums vērtējams kā ļoti būtisks. Par to cietušajam pienākas atbilstošs gandarījums, un tiesa atzīst, ka minētās kompensācijas ir taisnīgas un samērīgas.

Minētās kompensāciju summas atbilst arī tiesu praksei. Augstākās tiesas 2010./2011.gada tiesu prakses apkopojuma „Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā" (*pieejams: http://at.gov.lv/lv/judikatura/tiesu-prakses-apkopojumi/kriminaltiesibas/*) 3.pielikumam rekomendējamā morālās kompensācijas summa par 125.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, ko tiesa varētu piedzīt virs speciālajos likumos paredzētajām summām ir no 9960,10 līdz 14 228,72 EUR (7000 – 10 000 Ls). Savukārt, no informācijas par kompensāciju apmēru (minētā apkopojuma 63.lp.) redzams, ka tiesu praksē apmierinātā morālās kompensācijas summa par šo nodarījumu ir no 7114,36 līdz 71 143,59 EUR (5000 – 50 000 Ls).

Lietā iesniegts Juridiskās palīdzības administrācijas paziņojums par kaitējuma kompensācijas izmaksu cietušajam /pers. D/ 630 EUR apmērā. Saskaņā ar likuma „Par valsts kompensāciju cietušajam" 3.1.panta otro punktu noziedzīga nodarījuma izdarītājam, kurš atzīts par vainīgu, pamatojoties uz notiesājošu spriedumu, ir pienākums atmaksāt valsts budžetā cietušajam izmaksāto valsts kompensāciju. Juridiskās palīdzības administrācijai atbilstoši likuma 19.panta otrajam punktam bez īpaša tiesas nolēmuma ir tiesības stāties cietušā vietā, lai atgūtu izmaksāto valsts kompensācijas summu. Atbilstoši likuma 21.panta pirmajai daļai pieteikumu par izmaksātās valsts kompensācijas piedziņas valsts interesēs uzturēšanu spēkā nodrošina Krimināprocesa likuma noteiktajā kārtībā. Krimināprocesa likuma 456.panta trešā daļa noteic, ka prokurors var pieteikt un uzturēt pieteikumu par kompensācijas piedziņu valsts interesēs. Tiesas sēdē prokurore valsts labā lūdza piedzīt no /pers. A/ cietušajam izmaksāto kompensāciju 630 EUR apmērā.

Lietiskie pierādījumi – 3 CD ar videoierakstiem, koka beisbola nūja, stikla paraugi, saskarsmes pēdu paraugu nobirumi no apģērba, marihuānas smalcinātājs, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem – pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā iznīcināmi.

R e z o l u t

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 527., 528., 529., 530.pantu, tiesa

n o s p r i e

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 125.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un **sodīt ar brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) gadiem un ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.**

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu soda izciešanas termiņā ieskaitīt /pers. A/ aizturēšanas un apcietinājuma laiku no 2017.gada 9.jūlija līdz 2017.gada 5.decembrim.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājumu – atstāt negrozītu un piemērot līdz brīdim, kad spriedums stāsies likumīgā spēkā.

Brīvības atņemšanas soda izpildi uzdot Ieslodzījuma vietu pārvaldes Liepājas cietumam. Soda izciešanas termiņu skaitīt no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu Juridiskās palīdzības administrācijai, reģistrācijas numurs 90000050138, izdevumus par cietušajam /pers. D/ izmaksāto valsts kompensāciju **630 EUR** (sešsimt trīsdesmit *euro*).

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. D/, personas kods /personas kods/, kompensāciju par mantisko zaudējumu **3462,66 EUR** (trīs tūkstoši četrsimt sešdesmit divus *euro*, 66 centus), kompensāciju par fiziskajām ciešanām **14 370 EUR** (četrpadsmit tūkstoši trīssimt septiņdesmit *euro*) un kompensāciju par morālo aizskārumu **10 000 EUR** (desmit tūkstošus *euro*).

Lietiskos pierādījumus – 3 CD ar videoierakstiem, koka beisbola nūju, stikla paraugus, saskarsmes pēdu paraugu nobirumus no apģērba, marihuānas smalcinātāju, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem – pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā iznīcināt.

Spriedumu daļā par sodu, kaitējuma kompensāciju vai krimināprocesuāliem pārkāpumiem var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijai 10 (desmit) dienu laikā, sūdzību vai protestu iesniedzot Talsu rajona tiesā.

Tiesnesis (personiskais paraksts) A.Feldmanis